

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003 100670 - 36	Doknr.:
Mottatt: 28 APR 2003	
Saksbeh.: MH/MAT/RIG	Ark.: 008
Kopi:	

Landbruksdepartementet  
Postboks 8007 Dep  
0030 Oslo

**Hovedkontoret**

Besøksadresse:  
Raveien 2, 1430 Ås

Postadresse:  
Postboks 100, 1431 Ås

Foretaksregisteret  
NO 969 338 440 MVA

Tlf: 64 94 94 20  
Fax: 64 94 94 29

E-post: headoffice@planteforsk.no  
fornavn.eternavn@planteforsk.no  
Internett: www.planteforsk.no

Dato: 25. april 2003

Deres ref: 03/AMH-RIG

Vår ref: 2003/00093 HL

## Høringsnotat om forenklet modell for finansiering av matforvaltningen

Planteforsk har mottatt brev av 21.03.2003 med Høringsnotat. Vi kommenterer notatet etter den disposisjonen som er gitt i høringsbrevet.

### 1. Kommentarer til de foreslåtte prinsippene for finansiering av matforvaltningen

Planteforsk er enig i at det er nødvendig å forenkle innkrevingen av avgifter og gebyrer for å få ned de administrative kostnadene. Vi aksepterer at avgiftsinnkrevingen flyttes lenger fram i kjeden fra råvare til ferdig produkt. Planteforsk mener imidlertid at effekten av kontroll og inspeksjon i de fleste tilfeller er størst i råvareproduksjonen. Det er for eksempel ikke mulig å lage produkter som tilfredstiller kravene til grenseverdier for rester av plantevernmidler, dersom råvaren inneholder rester over grenseverdiene. Kontrollen i produksjonen av råvarer må ikke svekkes selv om koblingen mellom avgiftsinnkreving på ulike planteprodukter og tilsyn med produksjonen blir svekket.

På ett område mener Planteforsk at det fortsatt er nødvendig å beholde bindingen mellom avgiftsinnkreving og bruk av inntektene. Inntektene fra avgifter på sertifikatpliktige planter og planteprodukter må brukes på forvaltningen av norsk plantehelse.

For å beskytte norsk plantehelse mot farlige skadegjørere kreves det sunnhetssertifikater fra plantehelseforvaltningen i eksportlandet ved import av visse planter og andre smittebærende emner, blant annet tømmer. Slike sertifikater er hjemlet i International Plant Protection Convention (IPPC) som Norge tiltrådet i 1956. Sunnhetssertifikater er også en viktig del av plantehelseforvaltningen i EU. Med hjemmel i Lov om Plantehelse fra 23.06.2000 vedtok Landbruksdepartementet 1.12.2000 "Forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere". Forskriften inneholder planter og andre smittebærende emner som det er forbudt å innføre til Norge. Vedlegg 5 til forskriften lister opp planter og andre smittebærende emner som ved innførsel skal være fulgt av sunnhetssertifikat.

Sertifikatpliktige varer bør fortsatt avgiftsbelegges, og inntektene fra disse avgiftene må øremerkes til forvaltningen av norsk plantehelse. Import og etablering av en ny farlig

skadegjørere kan resultere i store økonomiske tap for norske planteprodusenter, og de kan bli tvunget til å bruke mer kjemiske plantevernmidler i kulturene. Dette er uønsket både fordi det kan føre til helseskadelige rester i norskproduserte matvarer og negative miljøeffekter.

## **2. Kommentarer til vurderingene av oppgavene i matforvaltningen i forhold til gebyr- og avgiftsfinansiering.**

Vi mener at det er betenkelig å øke brukerfinansieringen av norsk matforvaltning ut over dagens nivå på om lag 60 % av budsjettene. I tillegg til sine tilsyns- og forvaltningsoppgaver har matforvaltningen også ansvar for informasjon om forvaltningen av norsk mat. Det er viktig at norske forbrukere og media kan kommunisere med forvaltningen. Denne utadretta virksomheten utgjør i dag ca 10 % av budsjettene. Det vil være mange andre oppgaver i matforvaltningen som ikke kan brukerfinansieres. Slike oppgaver er blant annet beredskap, internasjonalt arbeid og oppdatering av forskrifter og regelverk for forvaltningen. Dette er oppgaver som man i høringsnotatet også sier at ikke bør finansieres gjennom gebyrer og avgifter.

Planteforsk mener at deler av overvåkingsvirksomheten er en nasjonal oppgave som er sterkt knyttet til internasjonal utvikling og bør heller ikke finansieres gjennom gebyrer og avgifter. Vi mener også at det er feil å legge som prinsipp at kompetanseutvikling innenfor alle områder som skal finansieres gjennom gebyrer og avgifter også skal finansieres på samme måte. Det er av stor nasjonal interesse at Mattilsynet har solid og bred kompetanse, og kompetanseutvikling bør derfor som prinsipp finansieres på annen måte enn gjennom brukerfinansiering.

Mange av truslene mot norsk matforsyning skyldes internasjonale forhold, som norsk matproduksjon blir berørt av, men ikke kan lastes. Som eksempler kan nevnes kugalskap og skadegjørere som følger planter og dyr inn i landet via handel med slike produkter. Det blir feil at slike problemer helt eller delvis skal brukerfinansieres av norsk næringsliv. Det er et nasjonalt anliggende, og bør finansieres på annen måte enn gjennom brukerfinansiering. Internasjonale trusler av denne type berører svært mange av arbeidsområdene til det nye mattilsynet, både beredskap, overvåkning, regelverktutvikling, kompetanseutvikling, administrasjon, samfunnskontakt og kontroller. Planteforsk mener derfor at den delen av alle disse områdene som forårsakes av internasjonale trusler bør som prinsipp ha nasjonal finansiering og ikke brukerfinansieres.

Dersom brukerfinansieringen økes til 80 – 90 % som ble antydnet på høringsmøtet 23.04.2003, vil de økonomiske rammer for matforvaltningen bli svært avhengig av volumet på norsk matproduksjon og næringsmiddelindustri. Det mener vi vil gi lite forutsigbare økonomiske rammer for forvaltningen.

## **3. Kommentarer til revidert finansieringsmodell**

Planteforsk er enig i at avgifter knyttet til planteforedlerrett må videreføres som angitt i Vedlegg til Høringsnotatet. Norge har foredling og sortsutvikling innen korn, poteter, engvekster, frukt og bær. Noe av vårt sortsmateriale dyrkes i andre land og royalties gir inntjening for norske foredlere. Derfor er det viktig at Norge følger internasjonale forpliktelser og viderefører innkreving av avgifter og gebyrer knyttet til planteforedlerrett.

#### 4. Andre kommentarer

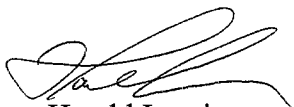
Planteforsk minner om at risikobasert tilsyn er hovedprinsippet for forvaltning av norsk plantehelse.

SPS avtalen under WTO krever at det risikoanalyser legges til grunn for forvaltningsmessige vedtak om norsk plantehelse. Risikoanalyser bygger på objektive risikovurderinger utført av vitenskapelig miljøer. Det bør derfor være en målsetting å beholde norske fagmiljø i den internasjonale forskningsfronten for å dekke forvaltningens behov for risikovurderinger. I dag er Planteforsk det eneste norske instituttet med kompetanse på alle de ulike grupper av skadegjørerne (viroid, virus, phytoplasma, bakterier, sopp, midd, insekter, nematoder og ugras) som truer norsk plantehelse.

Mattilsynet arbeider med planer om å opprette en Vitenskapskomité etter mønster fra European Food Safety Authority (EFSA). En komité med deltakere fra forvaltning, forskning og departementer foreslo i 2002 at Vitenskapskomiteen får de samme paneler som tilsvarende komité under EFSA. Etter forslaget vil et panel ha plantehelse og plantevernmidler som sitt arbeidsområde.

Matforvaltningen har en egeninteresse i at forskningen på norsk plantehelse fortsatt får utvikle seg på internasjonalt nivå.

Med vennlig hilsen



Harald Lossius  
adm. dir.

Saksbehandlere:  
Nina Heiberg  
Leif Sundheim

Høringsuttalelsen er også sendt som e-post til: [rolf-ivar.gran@ld.dep.no](mailto:rolf-ivar.gran@ld.dep.no)